

Par COPA-COGECA 2012.gada 11.oktobra Kaņepju un linu darba grupas sagatavoto dokumentu*

COPA-COGECA 2012.gada 11.oktobrī notika Kaņepju un linu darba grupas darba grupas (*Working Party*) sanāksme. Darba grupas dalībnieki izskatīja sadarbībā ar Eiropas Industriālo kaņepju asociāciju un Eiropas linu audzētāju pārstāvjiem sagatavoto dokumentu, kas tika iesniegts Eiropas Komisijai. Darba grupa noteica tos darbības virzienus, kuri Eiropas Komisijai ir jāakcentē 2014.-2020.gada plānošanas perioda dokumentos, lai sekmētu kaņepju un linu sektora ilgtspējīgu attīstību.

Rūpnieciskās kaņepes un lini – tā ir svarīga iespēja visas Eiropas mērogā.

1. Abiem kultūraugiem nepieciešama salīdzinoši neliela slāpekli saturošu minerālvielu izmantošana ražas nodrošināšanai (*atsaucoties uz dokumentu „Analysis of the Life Cycle of hemp”, INRA, 2006*). Šīm kultūrām nav nepieciešams nodrošināt īpašus apūdeņošanas (irigācijas) pasākumus. Izmantojot šos kultūraugus rotācijas nodrošināšanai, kaņepēm nav jāizmanto nekādi augu aizsardzības līdzekļi, kā to apstiprina pašreizējā pieredze un fakts, ka nav sertificēts neviens šāds kaņepēm paredzēts līdzeklis.
2. Tie ir augi (it īpaši kaņepes), kas palīdz cīnīties pret klimata izmaiņām: izmantojot uz kaņepju bāzes radītus būvmateriālus būvniecībā, 100 m² ēka emitē par 26 tonnām mazāk CO² nekā tradicionāli būvēta ēka. (*Salīdzinātais aprēķina periods ir 100 gadi. Dzīves cikla analīzi ir veicis Francijas Lauksaimniecības pētniecības institūts 2006. gadā, izmantojot INES un Interchanvre datus*).
3. Ēku sienas un konstrukcijas, kuru būvniecībā izmanto tikai apkārtējai videi neitrālas minerālvielas un apstrādātas kaņepju izejvielas (spaļus, šķiedru), nesatur nekādus gaistošus organiskos savienojumus, kas eksploatācijas laikā varētu izdalīties un piesārņot apkārtējo vidi.
4. Šādi būvētas ēkas patērē par 14% mazāk siltumenerģijas, ko nosaka ēku konstrukciju (sienu, pārsegumu – ja šajos konstruktīvajos elementos izmanto kaņepju spaļu būvmateriālus, šķiedras siltumizolācijas materiālus) spēja „elpot”. Tādējādi iekšējās, uzturot tajās temperatūru vidēji par 2% zemāku, tiek nodrošināts tāds pats komforta līmenis, kā būvējot standarta konstrukcijas ēku. (*Secinājums balstīts datos, kas iegūti par eksperimentālajām būvēm Francijā, Monthollier un Jura reģionos (1999. gadā), kurus sagatavojuši Secrétariat d'État au Logement (Francijas Ēku būvniecības valsts sekretariāts) un Fédération Française du Bâtiment (Francijas Ēku tirdzniecības federācija)*).
5. 98 000 ha, kuros audzē kaņepes un linus visā Eiropas Savienībā, ir salīdzinoši neliela platība no visas lauksaimniecībā izmantojamās zemes (1 ha uz 1000 ha). Tādējādi abas šīs kultūras nekonkurē ar pārtikas ražošanai nepieciešamajām kultūrām.
6. Dabīgo šķiedraugu audzēšanā un pārstrādē vidēji tiek nodarbināts piecas reizes vairāk darbaspēka nekā graudaugu sektorā. Tādējādi, pievēršoties kaņepēm un liniem, tiek panākta augstāka nodarbinātība.
7. Šie kultūraugi ir svarīgi bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanā. (*To pamato pētījums, ko ir veicis Saksonijas Vides un zemkopības institūts. „Renewable Resources*

and Biodiversity Development in Saxony”, 2001, Institute for Agriculture and the Environment).

Tajā pašā laikā kaņepes un lini ir apdraudēti kultūraugi.

Ņemot vērā faktu, ka šie kultūraugi pašlaik nesaņem to atbalstu, kāds tas sākotnēji bija paredzēts kopējās tirgus organizācijas (*Common Market Organization*) nosacījumos, šīs jomas pārstāvji ir spiesti saskarē ar mākslīgi radītu konkurētspējas samazināšanos, kas rezultātā 2012. gadā izsakāma kā zaudējumi 200 eiro apmērā no katra hektāra, kurā audzē kaņepes vai linus, laikā, kad šo augu izmantošana augu sekas rotācijā kļūst ļoti nozīmīga. Mums ir jāatgūst spēja konkurēt, ņemot vērā to, ka īpaši kaņepes ir atzīstamas kā augs, kas uzlabo apkārtējo vidi.

Mēs pieprasām, ka pašreiz izskatāmā Kopējās lauksaimniecības politika (*post-2013 CAP*) paredzētu:

- Kaņepju un linu audzēšana tiktu atzīta kā lauksaimniecība, kas attiecināma „kā ekoloģisko fokusu veicinoša” (COM (2011) 625-art 32 § 1) saistībā ar ieguvumiem apkārtējai videi, ko nosaka augu aizsardzības līdzekļu nelietošana (CIOLOS 02/10 COPA)).
„7% ekoloģiskās nozīmes platību izveidošana. Var piekrist ekoloģiskas nozīmes platību izveidošanā 7% apjomā un to saglabāšanā, ja šīs platības tiek atvēlētas **tādu kultūraugu ražošanai, kas uzlabo augsni un sniedz ieguldījumu** ekoloģiskās situācijas uzlabošanā, līdz ar to arī augstvērtīga aramzeme netiktu izslēgta no ražošanas, kā arī šāds pasākums lauksaimniekam dotu iespēju nezaudēt ienākumus.”
- Kaņepju un linu audzētājiem jāgūst tiešs labums „kā sektoram, kas svarīgs tā ekonomisko, sociālo un dabas aizsardzības aspektu dēļ” (COM (2011) 625 – art 38), kā arī ņemot vērā tā labvēlīgo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, sabiedrības veselību (produkti nesatur gaistošas organiskas vielas - *Volatile Organic Compounds*) un dabīgo šķiedraugu izmantošanu kā alternatīvu cīņā par fosilo energoresursu patēriņa samazināšanu” .
- Kaņepju un linu pārstrādē iesaistītajiem ir jāsaņem palīdzība par privāto noliktavu uzturēšanu („private storage aid” COM (2011) 626 – art 16-c), lai izlīdzinātu nesaskaņoto piedāvājumu un pieprasījumu, kas īpaši aktuāls ir jaunattīstības tirgos.

COPA-COGECA Kaņepju un linu sektora ekspertu darba grupas pozīcija par līdzšinējiem dokumentiem attiecībā uz Tiešajiem maksājumiem un kopējā tirgus organizāciju (*direct payments and the single CMO*).

1. **Attiecībā uz Eiropas Parlamenta projektu par „Tiešajiem maksājumiem, kas izriet no Kopējās Lauksaimniecības Politikas”** (COM (2011) 0625, ziņotājs M.Capoulas Santos)
(Concerning the draft report of the European Parliament on the proposal for „direct payments” under the Common Agricultural Policy ” (COM (2011) 0625, Rapporteur M.Capoulas Santos)
- Eiropas kaņepju un linu sektors **nevar atbalstīt** šādus minētā dokumenta grozījumus:

N° 15; 94; 98; 109; 1434; 1571; 1720; 1721; 1751; 1752; 1790; 1791; 2061.

- Eiropas kaņepju un linu sektors **ir pret** šādiem minētā dokumenta grozījumiem:
N° 2008; 2009; 2012 līdz 2019; 2029; 2044; 2055; 2056.
- 2. **Attiecībā uz Eiropas Parlamenta projektu par vienoto kopējā tirgus organizāciju**
(COM (2011) 0626 – ziņotājs M.Dantin)
(Concerning the draft report of the European Parliament on the proposal for a „single CMO” (COM (2011) 0626 – Rapporteur M.Dantin)
- Eiropas kaņepju un linu sektors **nevar atbalstīt** šādus minētā dokumenta grozījumus:
N° 110; 420; 764 līdz 767.
- Eiropas kaņepju un linu sektors **ir pret** šādiem minētā dokumenta grozījumiem:
N° 760 līdz 763.

*Tulkojums veikts izmantojot COPA-COGECA ekspertu darba grupas 11.10.2012. iesniegšanai DG-Agri sagatavoto dokumenta versiju.